

GLASILO PODJETJA »HMEZAD« ŽALEC - LETO XXIX. - CENA 3 DIN - ŠTEVILKA 8

ZAVEDEN DELAVEC VE, VKLJUČEN
V SAMOUPRAVLJANJE, ZAKAJ DELAIZ GOVORA GLAVNEGA DIREKTORJA VELJKA KRIŽNIKA NA
TOVARISKEM SREČANJU KOLEKTIVA V LIMBERKU.

Odločitev naših sindikalnih organizacij, da se letos spet organizira tovariško srečanje članov kolektiva podjetja HMEZAD, je izraz želje in spoznanja potrebe, da se člani naše delovne skupnosti, organizirani v 16 TOZD, srečamo tudi drugače — sproščeno in veselo in ne samo v delovnem procesu. Sindikalne organizacije nas tako opominjajo, da se zavest o pripadnosti naši delovni skupnosti ne razvija samo na delovnem in poslovnem področju, ampak je treba poiskati tudi druge oblike, ki povezujejo in združujejo delavce Hmezada. To pa so športna, tovariška in druga srečanja, kjer se tudi tisti sodelavci iz različnih TOZD, ki se ne srečujejo in spoznavajo pri delu in poslovnih stikih, lahko najdejo, spoznajo, in razvijajo medljudske, tovariške odnose. To nas zavezuje, da na teh področjih v bodoče veliko več in organizirano storimo. Tudi sindikalni izleti TOZD morajo imeti ta cilj pred seboj.

Letošnje leto je leto dveh zgodovinskih jubilejev: praznujemo 30-letnico osvoboditve in 25-letnico uvedbe delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji.

Brez osvoboditve in družbene revolucije ne bi bilo današnje oblasti delavskega razreda in socializma pri nas. Zato smo dolžni trajno zahvalo sedanjih in prihajajočih generacij, vsem borcem in sodelavcem NOB; še posebej tistim, ki so za te cilje žrtvovali svoja življenja; tudi še živim borcem NOB moramo priznavati njihove zasluge in izkazati našo hvaležnost za to kar imamo danes. Marsikdo od njih, ki še skupaj z nami dela, ne more fizično več toliko doprinesati k skupnemu rezultatu kot mlajši sodelavci, ker so mu napor te borbe izčrpali zdravje in moči. Tudi za to moramo imeti polno razumevanje.

SAMOUPRAVLJANJE
TUDI DOLŽNOST

Če je osvoboditev in prevzem

oblasti v roke ljudstva pomembno le za jugoslovanske narode, pa je prevzem upravljanja gospodarstva v roke delavcev korak, ki ima mednarodni pomen, saj pomeni začetek razvoja procesa delavskega samoupravljanja, ki se danes v različnih oblikah in stopnjah intenzivnosti pojavlja v socialističnem družbenem sistemu — naj izgleda še tako nenavadno — in tudi v kapitalističnem. To samo potrjuje staro ugotovitev, da se elementi socializma danes pojavljajo že tudi v kapitalistični družbi, in da celoten razvoj družbenih in gospodarskih odnosov v svetu vodi — sicer po različnih poteh in z različno hitrostjo — v socializem. Jugoslovani smo lahko ponosni, da se je samoupravni socializem rodil na naših tleh in smo z njim veliko doprinesli v skupno zakladnico idej in praktičnih rešitev socializma kot najpravičnejše družbene ureditve. Vse to obvezuje tudi nas — pripadnike delovne skupnosti Hmezada, da razvijamo samoupravljanje v TOZD in podjetju, da bo delavec dejansko upravljaec svojega de-

la. S tem bomo najbolj pomagali uveljaviti ideje samoupravnega socializma kot tiste oblike socializma, ki upošteva človeško osebnost kot temeljni dejavnik razvoja.

S stopnjo razvoja samouprave v našem podjetju ne smemo biti zadovoljni. Ni merilo razvoja samouprave to, da imamo izvoljene organe upravljanja, da so v njih neposredni proizvajalci: delavci in kmetje, da se sestajajo zbori delavcev kot organ neposredne samouprave. Za nas mora biti merilo to, kako se delavci udeležujejo v samoupravi, kdaj bo prevladala zavest, da je samoupravljanje ne le pravica, ampak tudi dolžnost vsakega od nas. Zadovaljni bomo lahko šele tedaj, ko bo večina delavcev tvorno in zavzeto sodelovala v procesu samoupravljanja. Ta naloga pa nam vsem, zlasti pa družbenopolitičnim ter vodstvenim delavcem, postavlja še veliko dela.

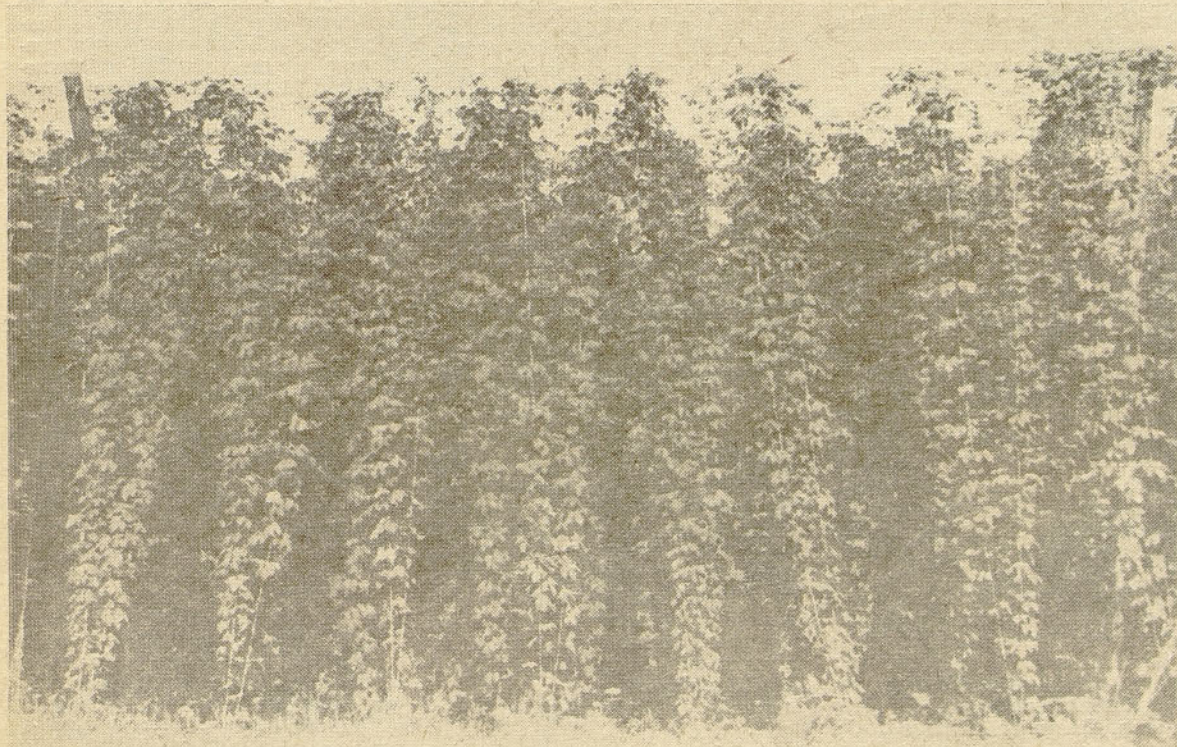
INFORMIRAJMO SE SAMI

Predpogoj za samoupravno odločanje je dobro informiranje. To pa mora biti v kratki, poljudni, razumljivi obliki. Dolga poročila, v nerazumljivem strokovnem jeziku, natrpna s številkami, gotovo ne bodo prispevala k boljši informiranosti delavcev, ker so večini nerazumljiva. Zatorej je poljudno, kratko in razumljivo obvestilo prvi pogoj, da se vsak delavec lahko vključi v proces odločanja.

Drugi pomemben pogoj je oblika ali način kako se informacija podaja in oblikuje odločitev. Zbori velikih delovnih skupnosti niso primerni, ker se na njih posamezni delavci ne morejo vključiti v razpravo bodisi ker se ne čutijo sposobne za tak nastop, bodisi ker ni dovolj časa. V vsakem primeru so to le zborovanja, kjer jih nekaj govori, velika večina pa le pasivno posluša. Delegatski sistem, uveden z novo ustavo nam daje možnosti, da se informacije dajejo mnogo bolj neposredno, torej v manjših skupinah, v katerih se ljudje medseboj dobro poznajo, in kjer se v oblikovanje odločitve lahko vključi vsak član skupine. Tako imenovane informativne skupine, ki se oblikujejo na podlagi ožjih delovnih skupnosti (proizvodne enote ali oddelka) in ki bi obenem tudi volile svojega delegata v delavski svet TOZD, so najprimernejša oblika obveščanja in oblikovanja odločitve delav-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Julija je bilo dovolj dežja in dovolj toplih dni, zato se je prav proti koncu meseca hmelj izredno poravnal in kaže, da ga bo več kot lani. Kljub hudim neurjem, ga je tudi toča poškodovala manj kot prejšnja leta.

(Nadaljevanje s 1. strani)
cev, v kateri lahko zaživi neposredno upravljanje in v katerem lahko sodeluje vsak delavec. Naša naloga je, da sindikalne informativne skupine prerastejo v samoupravne skupine, da jih organiziramo v TOZD, kjer jih še ni in da postanejo osnova za delovanje delegatskega sistema upravljanja v TOZD in v podjetju.

Tretji pogoj, da bo taka ureditev informiranja in odločanja zaživila, pa je skrb predvsem vodstvenih in strokovnih delavcev, da bodo delavcem obvestila pravočasno in v pravilni obliki pripravljena, da bo prek delegatov samoupravnih skupin tudi ves postopek obveščanja in odločanja ustrezno izpeljan. To pa je naloga družbenopolitičnih organizacij, tako ZK kot sindikata, da bde in skrbe, da taka samoupravna ureditev deluje.

ŠE O SESTANKIH

Delavci ne marajo širokih in dolgovernih sestankov z natrpanimi dnevnimi redi. Sestanki morajo biti kratki, zato pa so lahko večkrat. Koristen bi bil najbrž tak način dela, da se informacija poda danes, odločitev pa sprejme na dogovoru čez dan ali dva, da se delavci imajo čas in možnost med seboj pogovoriti o njej. Tudi čas za take sestanke, ki imajo obliko delovnega dogovora, treba primerno izbrati: lahko so med delovnim odmorom; tudi med delovnim časom so lahko, toda v tem primeru naj bi izgubo delovnega časa, ki pomeni tudi izgubo dohodka, lahko nadomestili z delom na eno od prostih sobot, kot so to sklenili delavci Konusa v Konjicah.

In še en pogoj, da se bo samouprava razvijala: Vsakega člana delovne skupnosti moramo v tem duhu vzgajati, razvijati njihovo delovno in politično zavest. Zato je organizirano in načrtno samoupravno izobraževanje delavcev tudi nujno.

ZAKAJ TOLIKO GOVORIMO O SAMOUPRAVLJANJU?

Samouprava je temeljni kamen naše socialistične ureditve, v kateri naj odloča delavec. Naša družbena ureditev se meri po tem, kako je samoupravljanje dejansko uresničeno — ne v zakonih in resolucijah, temveč v življenju. Samo zaveden delavec, vključen v samoupravljanje, ve zakaj dela, ker tudi odloča. S tem pa se neha mezdni odnos, v katerem delavec vidi le sebe, in zahteva le svoje pravice, pozablja pa na svoje dolžnosti, tj. na gospodarjenje. Le če je delavec resnično, ne le formalno, vključen v odločanje o poslovanju, bo zainteresiran še za kaj drugega, ne le za svojo plačo in delovne razmere, ker bo čutil in vedel, da je njegov zaslužek odvisen od uspešnega gospodarjenja, o katerem pa tudi sam odloča. In to je cilj samoupravnega socializma.

Razvito samoupravljanje pa je tudi naša praktična potreba, če hočemo, da bomo uredili sedanje težke gospodarske razmere. Čimbolj bo razvita samouprava, čimbolj bodo delavci obveščeni in vključeni v odločanje, tem lažje in z manj bolečin bomo premagali težave v razdobju borbe proti inflaciji, ki je pred nami, tudi pred našo delovno skupnostjo! V nasprotnem primeru bodo nastopila trenja in nesporazumi:

na eni strani bodo delavci reagirali mezdno: »to ni naša skrb, naša je zaslužek in delo, vi drugi pa zadeve rešujte!« Strokovni delavci in delavski sveti pa sami zadev ne morejo urejati, če nimajo za seboj vsega kolektiva, ki se skupno z njimi trudi in išče boljše rešitve in jih tudi nato izvršuje v vsakodnevnem delu.

TEŽAK GOSPODARSKI POLOŽAJ

Gospodarski položaj Jugoslavije je težak, čeprav ga mi kot državljani in potrošniki neposredno še ne čutimo, ker še kar dobro živimo.

Navadili smo se živeti prek stvarnih možnosti, ki nam jih dopušča ustvarjeni dohodek. Pri

obnove teh temeljev, se jih moramo lotiti prav vsi — celotna družba, gospodarstvo in negospodarstvo. Sicer izhoda ni. Obnova teh temeljev pa bo zahtevala tudi odrekanje od marsičesa kar smo bili dosedaj navajeni, tudi od povečanja življenjske ravni, če si tega z boljšim delom nismo zaslužili; pa tudi od nameravnih naložb, če zanje nimamo zagotovljenih sredstev.

V ČEM SO NAŠE TEŽAVE IN KAKO SE KAZEJO?

O inflaciji, ki se kaže v naraščanju cen in življenjskih stroškov, sem že govoril. Stopnja inflacije, ki smo jo lani dosegli — 25 % — je tako visoka, da terja odločne ukrepe in zavestno akcijo vse naše družbe. V ta namen

Srečanje hmeljarjev že trinajstič

TOZD Kooperacija organizira 9. avgusta srečanje hmeljarjev TOZD Kooperacija, ki bo v dvorani Hmezada v Zalcu s pričetkom ob 8. uri zvečer.

Za hmeljarskega starešina je v sezoni 1975-76 predlagan hmeljar Ocvirk Anton iz Sp. Grušovelj.

Program srečanja bo vseboval:

- predajo starešinstva;
- govor predsednika hmeljarskega odbora TOZD Kooperacija;
- podelitev priznanj hmeljarjem, ki poleg ostalih vztrajno hmeljarijo tudi v manj ugodnih časih za hmelj in
- predstavitev in ocenjevanje kandidatov za hmeljsko princesko.

Program bo popestril še moški pevski zbor. Za prijetno razpoloženje po programu bo igral priznan ansambel. Vstop bo možen le za udeležence z vabilom.

tem nam je pomagala inflacija, ki nam je začasno te večje možnosti omogočila. Nastopil je trenutek, ko nam je inflacija ušla iz rok in pokazala svoje zobe. Ti pa so taki, da nas lahko tudi požrejo, če se ne začnemo braniti.

Inflacija, ki se kaže tudi v medsebojni dirki med cenami in plačili, namreč sproti razvrednoti vsak zasluženi dinar. Zato povzroča posebno psihozo hitrega trošenja (razmetavanja) denarja in žejo po posojilih — dejanj, ki jih v normalnih razmerah ne bi počeli. To pa rojeva nesmotrno porabo denarja in tudi nesmotrno gospodarjenje v podjetjih, gospodarjenju, ki je namenjeno le od danes na jutri, ne pa na daljši rok. Vse nas je navajalo k temu, da smo si življenjsko raven najlažje izboljšali z dvigom plač, kar smo pokrili z dvigom cen naših izdelkov (kjer se je to dalo) in tako prevladali vse skupaj na kupce. Ti pa so obenem tudi proizvajalci, ki so v svojem podjetju prav tako delali. Znašli smo se v začaranem krogu, kjer ni več izhoda — na omenjeni način seveda.

Tako inflacijsko obnašanje pa pomeni zanikanje vseh tistih temeljev, na katerih stoji resnično in dolgoročno povečanje življenjske ravni; povečanje delovne storilnosti, skrb za dobro gospodarjenje, za pametno nalaganje denarja, ustvarjanje rezerv za slabše čase. Ti temelji pa se ne dajo zgraditi na hitro z dvigovanjem plač, ampak terjajo trdo in dobro delo. Če pa se hočemo lotiti

so naši najvišji politični organi (CK ZKJ in ZKS) že sprejeli stališča.

Štiri temeljne naloge nam nalagajo:

1. Povečati izvoz in zmanjšati uvoz.
2. Ustaviti naraščanje investicij.
3. Ustaviti naraščanje dohodkov skupne in splošne porabe (zvezni, republiški, občinski proračuni, dohodki samoupravnih interesnih skupnosti: zdravstvo, izobraževanje, pokojninsko varstvo itd.).
4. Ustaviti naraščanje cen.

Če hočemo spremeniti to stanje, moramo najprej spremeniti miselnost v naših glavah. Ne moremo in ne smemo več iskati dohodka na najlažji način, ki ni zaslužen z delom in ki je dosežen na škodo drugega. Nič več ne smemo gledati samo svoj ožji interes, zapostavljati pa skupnega. Nasprotno, svoje interese in cilje (TOZD, podjetja) bomo lahko uveljavljali le, če bomo v skladu s širšimi, skupnimi. S tem ni rečeno, da se posamični ožji interesni ne bi upoštevali. Toda morali bodo biti usklajeni z drugimi, in to na podlagi merila: kaj je najboljše za celoto, za skupnost. Prednost pa bodo imeli tisti, ki bodo v skladu s potrebami boja proti inflaciji in ki bodo doprinesli k večjemu izvozu in k manjšemu uvozu. Zavedati se moramo, da sredstva s katerimi delamo, niso last TOZD niti podjetniška, ampak družbena, in da moramo v skladu s tem tudi ravnati.

PRED NAMI JE VZTRAJNO IN DOSLEDNO DELO

V TOZD našega podjetja bomo v zvezi s temi nalogami morali še marsikje dopolniti in dosledneje izvajati že sprejeta samoupravna določila:

1. Interesi in želje bodo morali biti v posameznih TOZD bolj usklajeni. Prednost bodo imeli tisti interesi, ki bodo doprinesli več podjetju kot celoti (vsem TOZD), ne pa le eni sami TOZD, in še posebej, če bi to šlo na škodo druge TOZD. Merilo bo povečan dohodek vseh TOZD, ne pa le ene same!

2. TOZD, ki so v proizvodnem procesu povezane (surovina — predelava — trgovina), bodo skupno določale delež posamezne TOZD v skupnem dohodku — končni ceni, upoštevajoč delež posamezne TOZD v skupnih stroških in tudi uspešnost njenega gospodarjenja.

3. Kadar gre za take sporazume in dogovore, morajo prevladovati dolgoročni interesi in ne sme vplivati trenutno ugodnejši položaj posamezne TOZD na to, da bi dobila več kot ji po delu pripada.

V vseh TOZD se oblikujejo posebni odbori, ki bodo vodili akcijo za uresničitev nalog borbe proti inflaciji in za izboljšanje gospodarjenja. Na osnovi analize poslovanja letošnjega polletja bo vsaka TOZD sprejela svoj program ukrepov za dobro gospodarjenje. Toda tak program bo moral za svojega sprejeti vsak delavec, in ga v vsakodnevnem delu izvrševati. To pa zahteva zavestnega, razgledanega delavca, ki je samoupravno angažiran. Vsak delavec bo kot upravljalec moral zase in za svoje sodelavce skrbeti za izboljšanje gospodarjenja. Ne smemo biti ravnodušni, če se slabo izkorišča delovni čas, če delo ni dobro organizirano, če ne nagrajujemo vsakogar tako kakor dela, če je delo kvalitetno slabo, če zamujamo, če komu prodajamo, ki nam ne plačuje, če je preveč zalog, če stroji niso polno izkoriščeni, če po nepotrebnem trošimo denar, če bi lahko še izvažali, če kupujemo v tujini, pa bi lahko doma in še in še drugo. Vse to so zadeve, ki jih s sklepi in resolucijami ne moremo urediti. Uredimo jih lahko le z vsakodnevno skrbjo vsakogar od nas; na čim odgovornejšem je kdo položaju, tem bolj mora za to skrbeti. Ta akcija ni enkratna, ampak bo dolgoročna in na to moramo biti pripravljene. To pomeni, da moramo vse ukrepe vgraditi trajno v naš sistem dela in v poslovno politiko.

Vsi se moramo zavedati izredne resnosti položaja, ki terja izjemne ukrepe in napore. Resnost položaja terja mobilizacijo vseh delavcev in delovnih ljudi. Ureditev sedanjih neugodnih gospodarskih razmer bo terjala tudi odpovedovanje marsičemu, marsikje tudi povečanju plač. Zato morajo biti težave prikazane odkrito in resnično. V nasprotnem bi spet kdo rekel: saj ne bo tako kot prikazujejo, malo počakajmo, nato pa po starem naprej.

Delati po starem naprej bi pomenilo to, da sami zavestno in samoupravno nočemo urejati zadev, da so prevladale ožje koristi in interesi, da ni dovolj moči v nas, ki bi dosegala, da ozke interese podredimo skupnim. To pa ni res. Naš delavski razred je

(Nadaljevanje na 3. strani)

Dobrodošla pomoč družbe za izboljšanje gospodarskega položaja hmeljarstva

V prvih mesecih leta 1974 smo pričeli akcijo za izboljšanje gospodarskega položaja proizvajalcev hmelja. Opisali smo problematiko proizvodnje hmelja v Jugoslaviji in v tem elaboratu z analizo prikazali utemeljenost povečanja izvoznih olajšav.

Izdelan elaborat je naletel na določeno razumevanje pri zveznih organih, v celoti pa zahtevku ni bilo ugodeno. Zeleni smo imeti pokrito izgubo v proizvodnji in del akumulacije hmelja. Odobrena pa so bila samo sredstva za pokritje izgube za 4.200 ton hmelja, ki bo izvožen v letu 1975.

Pogoj za koriščenje odobrenih dodatnih izvoznih olajšav pa je bil, organiziranje hmeljarske proizvodnje v Grupacijo za hmelj pri Zvezni gospodarski zbornici in ustanovitev skupnega Sklada rizika za hmelj.

Samoupravni sporazum o formiranju Grupacije je bil po delegatih sprejet in podpisan 8. 10. 1974, samoupravni sporazum o formiranju Sklada rizika pa 21. novembra 1974. Družbeni dogovor o izvozu hmelja pa je bil sprejet 7. januarja 1975. Verjetno je potrebno, da o Skladu rizika spregovorimo nekaj obširneje. Namen sklada je vnesti v hmeljarsko proizvodnjo večjo materialno stabilnost in določeno rentabilnost v kriznih obdobjih. Sredstva sklada tvorijo na eni strani vse redne in dodatne izvozne olajšave, ki jih daje družba za pospeševanje izvoza, z druge strani pa tudi prispevki proizvajalcev hmelja v konjunkturalnih letih, ko dosežena izvozna cena presega bazno ceno, katere že vključuje poleg proizvodnih stroškov tudi povprečno akumulaci-

jo. V sklad prispevajo tudi zunanje trgovske organizacije.

Članice Sklada rizika za hmelj, a to so vse proizvajalne organizacije, katerih hmelj se izvozi, kakor tudi zunanje trgovske organizacije, so vplačale tudi ustavitvene deleže.

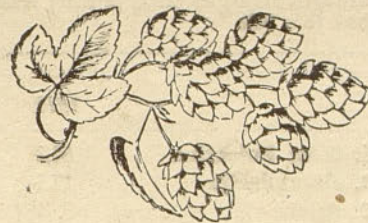
Sredstva sklada se lahko porabijo po sprejetem pravilniku samo za pokritje negativne razlike med tako imenovano bazno in doseženo izvozno ceno. Namen sklada je torej v tem, da se s pomočjo v njem zbranih sredstev prebrodijo krizna obdobja, v katerih cena hmelja na svetovnem tržišču ne pokriva več naših proizvodnih stroškov s primerno akumulacijo. Višino teh določajo za vsako leto posebej združenja proizvajalcev hmelja, v našem primeru torej poslovna skupnost za hmeljarstvo Slovenije v Žalcu

in samoupravna skupnost za hmeljarstvo Vojvodine v Novem Sadu.

Sklad rizika je pravna oseba, upravlja ga 8-članski odbor, 4 člani iz Slovenije in 4 člani iz Vojvodine. Sedež sklada je v Žalcu.

Prepričani smo, da so s to organizacijsko povezavo za jugoslovansko proizvodnjo hmelja ustvarjeni objektivni pogoji za normalni razvoj te panoge.

inž. Vinko Kolenc

SEJA IO ŽIVINOREJSKE POSLOVNE SKUPNOSTI PRI GOSPODARSKI ZBORNICI SRS

IO ŽPS je obravnaval predlog družbenega dogovora o dolgoročnih pogojih za proizvodnjo, plasmam živine in živalskih proizvodov, sladkovodnih rib in živinske krme ter predlog DD o proizvodnji, predelavi in prometu s koruzo za čas od 1975 do 1980.

Po daljši razpravi je bil sprejet sklep, da IO podpre predlog obeh DD v takšnem besedilu kot je predloženo, s tem, da se oba osnutka združita v enoten družbeni dogovor.

IO je sprejel sklep, da se program ŽPS o premiranju telic poveča od sedanjih 16.500 kom. na 21.500 kom., tako da je premija za telice s 3.200 l mleka 850 din, ostale pa 500 din. Pravilnik o premiranju se dopolni z določili, kdaj je rejec upravičen na premijo.

Z novimi premijami in povečanim številom telic, ki pridejo v poštev za premije, se program ŽPS poveča za 2.500.000 din.

2. SEJA DS SOZD AGROS

SOZD AGROS se je po podpisu samoupravnega sporazuma SOZD in TOZD SIP-Sempeter, Tehnostroj Ljubljana, Krasmetal Sežana, Alpetour TOZD Creina Kranj, Hmezad TOZD Strojna, Žalec in Metalna TOZD Tovarna kmetijske mehanizacije Maribor konstituiral.

Na 2. seji DS je SOZD odredil začetek uradnega poslovanja za 15. 6. 1975. Imenovan je bil kolegijski poslovodni organ na osnovi izvedenega razpisa; za predsednika pa je bil izvoljen tovariš Vinko Janič, dosedaj zaposlen pri TOZD Hmezad export-import. Na omenjeni seji je DS razpravljala tudi o prošnji OZD Agrotehnike Ljubljana, da se polnopravno včlani v SOZD AGROS kot članica. DS je odločitev delavcev OZD Agrotehnika pozdravil in zavzel stališče, da se Agrotehnika sprejme v članstvo SOZD, vendar ne morejo zanjo veljati izjemni pogoji.

DS SOZD AGROS nadalje meni, da se morajo ohraniti vsi dosedanja dobri poslovni stiki z vsemi OZD in TOZD, ki so jih posamezne članice vzdrževale že dosedaj.

SOZD bo po dogovoru odprla svoje poslovne prostore v objektih TOZD Hmezad export-import v Žalcu.

Prvi častni občan občine Žalec in andraški rojak Franc Leskošek-Luka med predstavniki občine ob imenovanju in podelitvi spomina na ta lep in nepozaben dogodek.

(Nadaljevanje z 2. strani)

že dokazal kaj zmore, tudi to bo zmogel! Seveda pa terja, da vsi, vsespovsod prispevajo svoj delež k ureditvi razmer. Akcija mora biti enotna in solidarna.

Zato se moramo tudi mi resno in odgovorno lotiti izpolnjevanja svojih nalog, da ukrotimo inflacijo, zmanjšamo zunanjetrgovinski primanjkljaj in s tem postavimo gospodarstvo in družbo na trdne temelje. To od nas v tem trenutku terja naša socialistična ureditev, položaj in ugled Jugoslavije v svetu in neposredni interesi vseh delovnih ljudi, tudi nas v Hmezadu.

POSLOVNA SKUPNOST ZA HMEJARSTVO SRS

Slovenski proizvajalci hmelja, pivovarniškega ječmena, trgovina s hmeljem in slovenske pivovarne so s podpisom samoupravnega sporazuma ustanovili poslovno skupnost za hmeljarstvo Slovenije s sedežem v Žalcu. Dogovarjali se bodo o skupni proizvodnji, predelavi in prodaji hmelja in o trajnem sodelovanju pri opravljanju strokovnih storitev skupnega pomena in združevanju sredstev za opravljanje storitev v hmeljarstvu.

Samoupravne sporazume so podpisali pooblašeni predstavniki s pooblastili samoupravnih organov TOZD. Na ustanovni skupščini od proizvajalcev hmelja niso bili navzoči predstavniki KZ Vuzenica, KZ Prevalje, KZ Slov. Konjice. Od pivovarn pa predstavnik Talis Maribor. Predstavniki navedenih organizacij pa zagotavljajo, da bodo v naslednjih dneh podpisali samoupravne sporazume.

Na predložene in v razpravo dane samoupravne sporazume na samem zboru podpisnikov ni bilo bistvenih pripomb.

Razmerja delitve dohodka v zadnjih štirih letih

Ustvarjen dohodek vsake delovne organizacije pa tudi Hmezada se razdeli na tri osnovne dele:

- na delež kolektiva,
- na delež za akumulacijo ter
- na delež družbi in ostalo.

V našem podjetju je struktura delitve dohodka (s pospešeno amortizacijo) za zadnja štiri leta in letošnje polletje naslednja (prikaz je v %):

	1971	1972	1973	1974	prvo polletje 1975
1. delež kolektiva	64,3	64,7	62,8	63,7	54,8
2. akumulacija	17,1	18,3	15,6	12,0	17,8
3. delež družbe in ostalo	18,6	19,0	21,6	24,3	27,4

Podatki kažejo, da je delež, ki se nameni kolektivu, vsa leta skoraj enak, nihanja ne presegajo niti enega odstotka. Delež družbi pa se iz leta v leto vztrajno povečuje. To povečanje gre na račun akumulacije. Situacija za prvo polletje letošnjega leta kaže podobno situacijo s tem, da podatki zaradi začasnega obračuna niso dokončno razmejeni.

V delu dohodka, ki je namenjen kolektivu, predstavljajo osebni dohodki glavni del. Delež izplačanih neto osebnih dohodkov se vsako leto povečuje za 1 %, tako smo v letu 1974 namenili za plače 43,5 % dohodka. Prispevki iz osebnih dohodkov se ne povečujejo.

Akumulacijo sestavljajo sredstva namenjena v poslovni sklad, rezervni sklad in amortizacijo nad predpisano stopnjo. Razmerja so v odstotkih naslednja:

	1971	1972	1973	1974	prvo polletje 1975
poslovni sklad	5,2	6,3	6,2	5,1	10,5
rezervni sklad	1,7	1,1	1,5	2,0	
pospešena amortizacija	10,1	10,9	7,9	4,9	7,3
skupaj akumulacija	17,1	18,3	15,6	12,0	17,8

Razumljivo je, da se pri težjih pogojih gospodarjenja zmanjšuje pospešena amortizacija. Sorazmerno majhen delež sredstev pa se izloča v poslovni sklad, ki je že vsa štiri leta skoraj enak.

V tretjem delu dohodka so zajete pogodbene obveznosti in vsi prispevki družbi. To so zakonske obveznosti (po predpisih občine, republike in federacije) družbeni dogovori ter ostalo. V tem delu so zajeta tudi sredstva za stanovanjsko izgradnjo, ki pa jih del ostaja za potrebe delavcev podjetja.

Prispevki za posamezne namene pa so bili v odstotkih naslednji:

	1971	1972	1973	1974	prvo polletje 1975
pogodbene obveznosti	13,3	13,9	14,9	13,2	17,6
zakonske obveznosti	4,0	4,1	6,0	9,9	10,0
družbeni dogovor	1,3	1,0	0,7	1,2	—

Podatki kažejo, da izplačamo za pogodbene obveznosti vsako leto približno enak del dohodka. Glavna postavka v tej skupini so obresti za najeta posojila, ki znašajo že vsa leta okrog 7,5 % dohodka. Precejšnje povečanje obresti v prvem polletju letošnjega leta je posledica nedokončanega obračuna.

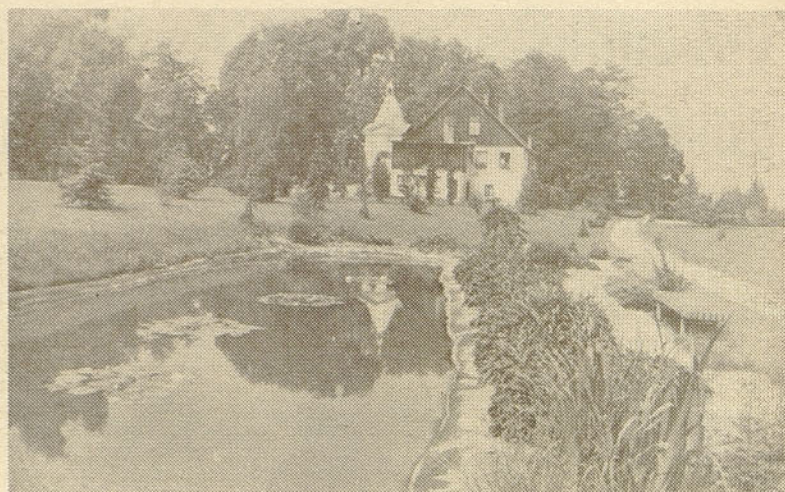
Najmočnejše naraščajo zakonske obveznosti, ki so se v obravnavanih letih povečale za več kot dvakrat. Stanovanjski prispevek se je povečal od 2,2 % na 3,6 %, kljub temu pa za potrebe delavcev v Kombinatni ni na razpolago več sredstev. Znano je, da se skoraj polovica teh sredstev daje samoupravnim stanovanjskim skupnostim za reševanje stanovanjskih problemov v občinah.

Iz pregledov strukture delitve dohodka je torej jasno razvidno, da je edina možnost za povečanje osebnih dohodkov v povečanju dohodka. To pa bo možno doseči le z boljšim gospodarjenjem in večjo delovno storilnostjo.

EOO

HMELJARJI!

Pravočasno poskrbite za obiralce in posadke pri obiralnih strojih! Očistite in pripravite sušilnice!

Škoda da posnetek ni barven. Čudovita paleta barv in kontrastov v TOZD Vrtnarstvo

Športne igre 1975

Komisija za šport in rekreacijo pri konferenci OOS Hmezad, je ob priliki tovariškega srečanja kolektiva organizirala športna tekmovanja v naslednjih disciplinah:

- brzoturnir v šahu 10. 7. 1975
- namizni tenis 16. 7. 1975
- streljanje z zračno puško 17. 7. 1975
- nogomet 18. 7. 1975
- kegljanje 19. 7. 1975

Tekmovanja so bila dobro pripravljena in samo škoda je, da je bila udeležba zelo skromna.

Brzoturnir v šahu je prinesel odkritje odličnega šahista, Stanka BOMBEKA iz Kmetijstva IV, ki je zbral največ točk in zasedel prvo mesto. Drugo mesto je pripadlo Gubenšek Antonu, tretje pa Vošnjak Slavku.

V namiznem tenisu so bili v večini tekmovalci iz Strojne in so si razdelili mesta:

1. KRALJ Franc, 2. ŽIBERT Rajko in 3. NARAKS Mirko.

V streljanju z zračno puško serijske izdelave je nastopilo samo sedem strelcev. Najostreje je meril VOLMUF Franc — Stojna, 145 krogov.

Drugo mesto je pripadlo DROBNE Marjanu — Skupne službe, tretje pa VIDMAR Janezu — Mlekarna.

V malem nogometu se je pomerilo pet ekip: Mesnine, Mlekarna, Kooperacija, Kmetijstvo III in Strojna. V desetih tekmah, kjer se je vsaka ekipa pomerila z vsako, sta ostali neporaženi ekipi Kooperacije in Mlekarne, vendar prva z enim, druga pa z dvema neodločenima izidoma. Tako je s 7 točkami osvojila 1. mesto ekipa Kooperacije, 2. mesto s 6 točkami je pripadlo Mlekarni in tretje mesto ekipi iz Mesnin.

Kegljanja na 100 lučajev se je udeležilo le pet tekmovalcev, a zmagal je Birska Vlado s 466 podrtimi keglji, drugi je bil Zagode Jože s 428, tretji pa Hauzer Alojz s 388 podrtimi keglji.

Najbolje uvrščenim (zgoraj imenovanim) je na tovariškem srečanju v Grižah predsednik konference OSS Hmezad tovariš Vodlan Ivo izročil priznanja in lepe praktične nagrade.

Za organizacijo in izvedbo tekmovanj zaslužijo vse priznanje tovariši: Gubenšek Tone, Drobne Marjan, Zagode Jože in Kos Karel.

K. K.

FORMIRANJE POSLOVNIH SKUPNOSTI V SOZD DOBRINA

Organiziran je bil prvi razgovor v SOZD DOBRINA o formiranju poslovnih skupnosti v skladu z 60. členom samoupravnega sporazuma. V razgovoru so ugotovili, da ima TOZD Mesnine HMEZADA s klavnico KK Šentjur in klavnico KZ Laško vse pogoje za normalno in kvalitetno oskrbo trgovine z mesom in mesnimi izdelki.

Prav tako ima TOZD Mlekarna HMEZADA vse pogoje za kvalitetno oskrbo trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki. MERX ima vse pogoje za normalno in kvalitetno oskrbo trgovine s prehrabeniimi artikli, s sadjem in zelenjavo.

Pri navedenih grosistih se formirajo PS iz članic SOZD — od proizvodnje, predelave, trgovine — prometom blaga.

Za oskrbo z jajci je bil izbran KK Šentjur.

STROKOVNI NASVETI in POGOVORI

Dolinar Marta, dipl. biolog

Ukrepi, ki jih izvajamo proti uvelosti hmelja

O pojavu in razširjenosti verticilija v naših hmeljiščih, ter o nevarnosti, ki jo predstavlja za naše hmeljarstvo smo že pisali v »Hmeljarju«. Prav tako smo v zadnjih številkah »Hmeljarja« seznanili bralce o zakonskih predpisih, ki so jih sprejeli v državah, kjer se je pojavila uvelost hmelja že pred več desetletji. V teh predpisih so navedeni vsi higienski in karantenski ukrepi, ki jih je dolžan izvajati proizvajalec hmelja, če se v njegovem hmeljišču pojavi uvelost. Vseh teh ukrepov, ki omiljujejo pojav uvelosti, pri nas ne moremo izvajati zaradi specifičnih pogojev. Moramo pa vložiti vse napore, da dosledno opravimo vsaj najnujnejše.

Pri nas se je pojavil verticilij predvsem na sorti »aurora« s katero je zasejan le majhen del hmeljišč v Sloveniji. Najbolj učinkovit, a žal tudi drastičen ukrep bi bil, da skrečimo hmeljišča z občutljivo sorto in da aurore več ne širimo. Tega ukrepa ne moremo izvesti, če upoštevamo, da obnova 1 ha hmeljišča stane približno 15 milijonov starih dinarjev. Hmeljarjenje pa je danes na robu rentabilnosti. Razen tega so naše izkušnje z verticilijem premajhne in prekratke, da bi z gotovostjo lahko trdili, da bi tako drag ukrep za dalj časa rešil zadovoljivo vprašanje verticilija v Sloveniji.

Vsa hmeljišča, kjer se pojavi verticilij bi morali izolirati, to je ograditi, kar je praktično nemogoče, če upoštevamo, da so nekateri nasadi veliki po več 10 ha.

Že v letu 1974 se je pokazalo, da nekaterih ukrepov pri nas skoraj ni mogoče izvesti. Na primer, z verticilijem okuženo hmeljišče bi morali obrati ročno. Za ta ukrep smo se odločili zato, ker je nasad zelo oddaljen od stroja za obiranje in bi s prevažanjem hmeljevine k obiralnemu stroju lahko širili oku-

bo. Toda obiralci aurore niso hoteli ročno obirati, ker so premalo nabrali. Nove sorte se ročno teže obirajo od goldinga. Cilj selekcionarjev pri vzgoji novih sort je bil med drugim dobiti sorto, ki dobro prenaša strojno obiranje. V tem so uspeli. Za ročno obiranje so nove sorte razumljivo manj primerne.

Največja težava pri naših odločitvah pa je, da še ne poznamo patogenosti glivice in ne vemo ali se bo širila podobno kot v Angliji in Nemčiji ali pa se bo pojavljala sporadično, odvisno od ekoloških pogojev. Menimo pa, da je sorta aurora proti verticiliju občutljiva in da obstaja potencialna nevarnost, da se verticilij pri nas razširi. Odločili smo se za minimalne higienske ukrepe, ki jih je v naših pogojih možno navesti, in ki jih bomo izvajali z vso resnostjo in doslednostjo. Ukrepi, ki jih nikakor ne smemo opustiti so naslednji:

— Za dosajevanje obstoječih aurorinih nasadov se uporabljajo sadike iz neokuženih hmeljišč.

— Vse nasade auror, posebno tistih, ki so že obbolele bo imel Inštitut za hmeljarstvo pod kontrolo.

— Vsak proizvajalec pa je dolžan takoj javiti Inštitutu za hmeljarstvo, čim opazi uvelost rastlino ali odebljeno trto.

Upoštevajoč nevarnost, ki nam grozi zaradi verticilija in pogoje v našem hmeljarstvu smo izbrali srednjo pot. Dolžan je javiti tudi, če sumi, da je hmelj obolel v sosednjem hmeljišču.

— Pred vsakim okuženim hmeljiščem moramo pripraviti bazen z žagovino za razkuževanje obutve s 5 % formalinom.

— Vsako okuženo hmeljišče moramo opremiti z opozorili, da je okuženo.

— V okuženo hmeljišče ne hodimo po ne-potrebem.

— Delo organiziramo tako, da najprej obdelamo zdrava hmeljišča in nazadnje okuženo.

— Rastline, ki pred obiranjem uvenejo in se sušijo, je potrebno uničiti, najboljše zažgati. Ker pa je navadno več rastlin obolelih, kot jih uvene, je potrebno v obolelem hmeljišču hmeljevine porezati čim bolj pri tleh in zažgati.

— Če hmeljišče strojno obiramo je potrebno hmeljevine kompostirati. Kompost večkrat prešajmo, da pride hmeljevine v notranjost, pod vpliv visoke temperature. Kompost iz obolelega hmelja ne uporabljamo v hmeljišču.

Higienske mere izvajamo zato, da ne večamo infekcijskega pritiska glivice v tleh, oziroma, da glivice ne razširjamo. Razširjamo jo namreč lahko v hmeljišču samem, v sosednje nasade in hmeljska področja.

Glivica živi v zemlji povsod, tudi če ne dela škode. Če pa najde ugodne pogoje za razvoj, se razmnoži do te mere, da postane nevarna. Na mnogih plevelih: metliki, kopri, pasjem zelišču in še drugje se verticilij z odmrliimi rastlinskimi deli, na teh se najmočnejše tvorijo spore (razmnoževalni organi). Največ možnosti za razmnoževanje je po obiranju, ko se rastline starajo in v času vegetacije, ko obolele rastline odvržejo liste in odmro. Zato je odstranjevanje hmeljevine eden izmed najvažnejših ukrepov, ki ga ne kaže zanemariti. Posebno važno je zato, ker je v resnici dosti več rastlin obolelih, kot jih kaže znake venenja. Nič manj važen ni ukrep, odstranjevanje ovenele in suhe rastline pred obiranjem.

PREMIRANJE PLEMENSKIH TELIC V TOZD KOOPERACIJA ŽALEC

Pretekla so štiri leta od kar premiramo breje plemenske telice v zasebni reji. Premiramo po »Pravilniku«, ki ga je sprejel Kmetijski inštitut Slovenije in ki med drugim določa:

Da bo premiranje plemenskih telic zasebnim rejcem rodilo čimvečji pospeševalni učinek, naj bo ocenjevanje plemenskih telic za premiranje opravljeno javno, na dogonskih mestih po vaseh. Ocenjevanje vodi strokovnjak zavoda skupno s strokovnjakom gospodarske organizacije in z zastopnikom rejcev. Odločitve o ocenah in o zavrnitvi telic za premiranje obrazloži strokovnjak javno prisotnim rejcem in jim pojasni navodila o krmljenju ter o selekciji telic in privesnic.

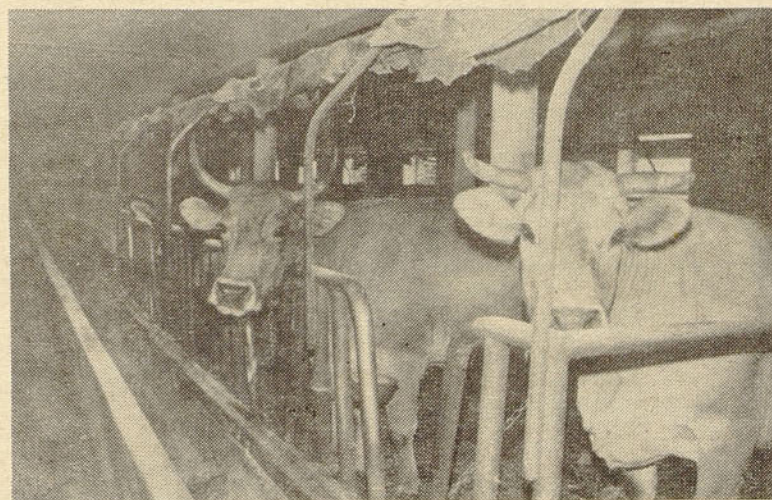
Takšen način premiranja že kaže pospeševalne učinke, še posebno v tistih okoliših, kjer rejci že od vsega začetka priženejo telice na ocenjevanje na večje dogone. Vsak tak večji dogon je razstava plemenskih telic v malem. Kvaliteta, telesne oblike in kondicija živali v teh okoliščinah se vidno popravljata. Narasča tudi število premiranih telic, kar prikazuje naslednja tabela:

Zadružna enota	Stalež krav v kontroli	Premirano plemenskih telic				
		1971	1972	1973	1974	1975/I. poll.
Braslovče	252	27	46	29	31	40
Celje	342	15	38	26	50	28
Gotovlje	153	9	14	28	33	23
Petrovče	361	34	19	45	46	35
Polzela	149	25	25	27	18	21
Prebold	173	18	15	15	15	28
Šempeter	229	60	57	65	54	44
Tabor	171	33	21	32	26	18
Trnava	228	39	33	31	45	27
Vojnik	338	19	40	40	33	36
Vransko	297	42	48	44	41	30
Skupaj	2.693	321	356	382	392	330

V prvem polletju letošnjega leta je bilo premiranih 330 brejih plemenskih telic. Od skupnega števila kontroliranih krav v zasebni reji v TOZD Kooperacija od 2693 je to nekaj čez 12 %. V kolikor jih bo enako tudi v drugem polletju in če bo tako tudi v bodoče, smo v kooperaciji dosegli pred štirimi leti postavljen cilj 25 % zamenjavo osnovne goveje črede v enem letu.

Taka zamenjava nam bo pomladila govejo čredo in ob ustreznih prehrani črede lahko tudi upravičeno pričakujemo večjo proizvodnjo.

Š. J.

Malce začudeno gledajo krave TOZD Kmetijstvo Radlje. In zakaj ne bi?! Hlev so jim preplekali, v svetlejšem pa se bolje počutijo

3. regijsko tekmovanje

RAZPIS 3. REGIJSKEGA TEKMOVANJA AKTIVNIH TRAKTORISTOV IN TRAKTORISTOV MLADIH ZADRUŽNIKOV

Društvo »LT« pri Hmežadu organizira skupaj z aktivom mladih zadružnikov pri TOZD Kooperacija področno tekmovanje traktoristov, ki bo

15. AVUGSTA 1975 NA ŽERJAVKAH

(700 m od Sentruperta dalje na levi strani glavne ceste v smeri proti Vranskem) s pričetkom ob 8. uri. V primeru slabega vremena bo tekmovanje 16. 8. ob 8. uri.

Tekmovanje bo potekalo po pravilih Zveze organizacij za tehniško kulturo Slovenije. Vsebovalo bo tri discipline: oranje, spretnostna vožnja, teoretično znanje.

Za žene, kmetijske proizvajalke, ki praznujejo letos leto žena, velja tu posebna pozornost, saj je zelo zaželeno, da letos tudi tekmujejo. Za njih velja le tekmovanje v oranju in teoretičnem znanju.

Vsaka tekmovalna ekipa mora imeti svoj traktor z dvobraznim plugom. Organizator traktorjev in plugov ne bo imel na razpolago. Trije najboljši uvrščeni posamezniki iz vrst aktivnih traktoristov in traktoristov mladih zadružnikov ter dve traktoristki iz vrst kmečkih žena nas bodo zastopali od 5. do 7. septembra na XIX. republiškem tekmovanju traktoristov v Mengšu.

Prireditve bodo v obliki nagrad podprli in omogočili tile kolektivi in ustanove:

TOZD Kooperacija, TOZD Kmetijstvo Zalec, SO Celje — Sklad za pospeševanje kmetijstva, SO Zalec — zemljiški sklad, TOZD Notranja trgovina, HIP Hmežad Zalec, LB — podružnica za kmetijstvo Celje, Zavarovalnica »SAVA« Celje, Semenarna Celje, Agrotehnika Celje, Cinkarna Celje, Tovarna dušika Ruše, Radonja Sisak, INA Kutina, Minerva Zalec, SIP Šempeter in Gorenje Velenje.

Organizator se vsem, ki so pripomogli, da bo tekmovanje uspelo, zahvaljuje, obenem pa obvešča vse zainteresirane, da je rok za prijave ekip še do 5. 8. 1975.

Vsem tekmovalcem želimo dobro znanje in čim višjo uvrstitev!

Pripravljalni odbor

13. dan hmeljarjev tudi v Braslovčah

Program:

SOBOTA, 9. avgusta

Na prireditvenem prostoru v Braslovčah bo ob 18. uri otvoritev gospodarske razstave proizvajalcev kmetijske mehanizacije »SIP« Šempeter in »Železarne« Štore z novimi traktorji Fiat

— ob 18.30 poskušnja piva Pivovarne Laško

— bogat srečolov

— rajanje na prireditvenem prostoru.

Za razvedrilo bo poskrbel ansambel Borisa Terglava s pevci.

NEDELJA, 10. avgusta

Budnica po dolini z godbo na pihala v zgodnjih jutranjih urah

— ob 14. uri zbirališče udeležencev povorke pri TVD Partizan v Rakovaljah

— ob 14.30 povorka skozi Braslovče na prireditveni prostor

— ob 15. uri se prične na prireditvenem prostoru bogat kulturni program z govorom dosedanjega hmeljarskega starešine tov. Franca Šketa. Sledi predstavitev kandidatke za hmeljsko princeso in razglasitev princeze 1975

— rajanje.

Igra ansambel Borisa Terglava s pevci in godba na pihala iz Liboj.

»SIP« Šempeter bo prispeval tri lepe nagrade, ki bodo izžrebane med kandidatkami za hmeljsko princeso.

Turistično društvo Braslovče bo prispevalo tri nagrade za najboljše vozove s starimi prikazi obdelovanja hmelja, ki bodo sodelovali v povorki.

Na pripravah za to prireditev sodelujejo:

— Turistično društvo Braslovče

— »Hmežad« TOZD Kooperacija, Zalec

— Aktiv mladih zadružnikov Braslovče

— Aktiv ZMS, Braslovče

— Gasilsko društvo, Braslovče

— Krajevna skupnost, Braslovče

— Prosvedno društvo, Braslovče

— SZDL Braslovče

— TVD Partizan, Braslovče

— Zveza borcev Braslovče.

Hmeljarji in željni razvedrila med nami — pridite!

Vljudno vabljeni!

Uresničujejo velike načrte

SEKRETARIAT IZVRŠNEGA SVETA ZA INFORMACIJE IN SEKCIJA KMETIJSKIH NOVINARJEV STA JUNIJA PRIPRAVILI S PREDSTAVNIKI VODNOSPODARSKEGA PODJETJA MARIBOR POGOVOR O REGULACIJSKIH IN MELIORACIJSKIH DELIH IN OGLED TEH DEL V SEVEROVZHODNI SLOVENIJI. NA POGOVORIH IN OGLEDU JE PRISOSTVOVAL POMOCNIK SEKRETARJA ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO TOVARIS MARENK.

Pomočnik sekretarja za kmetijstvo in gozdarstvo pri IS Slovenije inž. Ivo Marenk pojasnjuje kmetijskim novinarjem politiko republike in njen odnos do izsuševalnih del v vzhodni Sloveniji

Glavni direktor Vodnogospodarskega podjetja inž. Drago Mišič je na kratko predstavil podjetje in dela ter načrte, s katerimi se ubadajo predvsem v severovzhodni Sloveniji.

Omenil je, da je od 150.000 ha, katere je v Sloveniji možno osušiti, 80.000 ha prav na tem področju. Prav tako je od 110.000 ha zemljišč, ki so predvidena za namakanje v Sloveniji, 70.000 ha v vzhodnih predelih. Tako je zaradi valovanja donosov letno okrog 35.000 ha izpada.

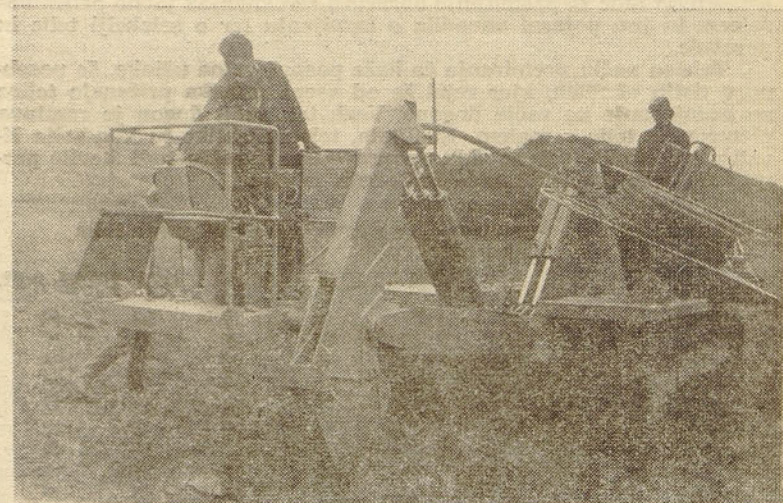
V planu do 1980. leta imajo 17.000 ha zemljišč za izsušiti v porečjih Dravinje, Polskave, Pesnice, Ščavnice in Mure.

V obrambi proti poplavam gradijo nasipe in akumulacijska jezera, ki bodo merila do 150 ha in celo več. V 10 letih so zgradili ob Muri 241 km regulacij in ob Dra-

vi 163 km. Kmetijskim zemljiščem bi morali zagotoviti vsaj 25, če ne 50-letno varnost pred narasnimi vodami.

Se smo razpravljali o regulacijah, detajlnem odvodnjavanju ki mu je problem lastništvo zemljišč in melioracijah, ki jih je nad 99 % na družbeni lasti, o načinih drenažiranja, stroških in še o marsičem, toda vse to na terenu ob Zgornji Pesnici, ob Pernici, v Vitomarcih, na nasipu akumulacije v Gajševcih in za mizo v Križevcih, kjer nam je upravnik KZ Križevci obrazložil dela na njihovem področju.

Za konec smo si kmetijski novinarji še ogledali opravljena dela na vodnem vozlišču Lendava in melioracijska polja v okolici Lendave in Dolge vasi. V sklepnih pogovorih v Lendavi smo izmenjali in uredili misli o tem velikem, skoraj prepočasi se uresničujočem projektu. Vy

Močan stroj HOES polaga plastične drenažne cevi do 1,50 m globoko in obenem rahlja zemljo. Zmogljivost ob dobri posadki in pripravi del do 800 m na uro

SKUPINA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV V TOZD MESNINE

Skupina deluje že 2 leti in to javno. Zakaj? Ali je potreba, je vprašanje, ki ga 50 % naših zaposlenih ne razume. Na to mislim javno odgovoriti zato, da ljudje zvedo, da ljudje podvrženi alkoholu, ki se želijo ozdraviti, gredo na zdravljenje in pridejo iz bolnišnice, torej zopet med delovne in tudi pivske tovariše, katerim je sedaj zdravljene alkoholičarje bela vrana, ki je potreben nekoga, ki ga razume in mu želi pomagati, da ne zaide na staro pot. Zato so zdravljeni alkoholičarji v klubu ali

skupini. Le-ti tovariši sprejmejo, bodrijo, se iskreno pogovorijo, da lažje prebrodi krizo, katera se pri vsakem zdravljenju prej ali slej pojavlja. Kolektivu vračajo zdravega, treznega delavca. Ali je potrebna skupina, je vprašanje, ki ga nekje nočejo razumeti ali pa res ne razumejo. Da je alkohol strup, se ve. Da je vinjen človek nesposoben za delo, je jasno. Da je največ plavih zaradi alkohola, da je 50 % boleznih, ki so posledica alkohola. Tu je odgovor že delno jasnejši. Primer: začetnih 5 zdravljenih pred 2 leti (sedaj 7) imamo skupaj 32 let čiste delovne dobe brez boleznih ali plavih. Zopet lep podatek, da je potreba, da ni brezplodno niti sramotno, če je v podjetju klub

zdravljenih alkoholičarjev. Da je pozitivno, se vidi iz podatkov, ki povedo, da je v Sloveniji okoli 120 klubov in skupin z okroglo 3.000 člani. Med njimi je tudi precej kolektivov s svojimi klubi. V mesarski stroki smo mi med prvimi, ki smo res tako povezani med seboj. Za lepšo bodočnost se imamo zahvaliti vodilnim v našem TOZD na čelu z našo terapeutko, ki ji ni nikdar v breme pogovoriti se z nami ali prisostvovati sestanku. Nas ni nikjer sramota povedati, da smo zdravljeni alkoholičarji. Tajiti, kar si bil, pomeni, da želiš na pot pogube, ki že tako tare 80.000 slovenskih družin.

Vsi, ki želijo, a jih je sram priznati, da so bolniki, se lahko vključijo. Mi smo jim vedno v pomoč. Naše geslo je: pravočasna intervencija da lepe uspehe kolektivu in zdravljenju.

Ivekovič Vlado

Ko se bom vrnil, bo še lepše

Težko je pisati o človeku, ki ga ni več med nami, še posebno, če ti je pomenil takorekoč — vse.

ANDREJ ČERNELIČ se je rodil 28. oktobra 1955 v Dobrežicah, prelepi kozjanski pokrajini sredi travnikov, sadovnjakov in vinogradov. Osnovno šolo je obiskoval v Pilštanju in Lesičnem. Kot otrok je bil vedno vesel in živahen, ter zato priljubljen med svojimi vrstniki. Po končani osnovni šoli je odšel v Celje, kjer je tri leta obiskoval vaješko šolo. Izučil se je za avtomehanika in to delo je z veseljem opravljal. Kot vajenec se je učil pri PREVOZU v Brežicah, njegovo prvo delovno mesto in tudi zadnje pa je bilo pri STROJNEM SERVISU v Šmarju pri Jelšah — PODJETJA HMEZAD ŽALEC. Samo pet mesecev je delal pri tem podjetju in sodelavci so ga nadvse vzljubili ter sprejeli medse kot poštenega in vestnega tovariša. Njegova priljubljenost je razumljiva, saj je vedno pomagal v stiski in ni mu bilo žal časa, ki ga je prebil ob pokvarjenem avtomobilu. Seveda je bilo tudi doma precej dela in ni je bilo stvari, ki je Andrej ne bi znal storiti.

Kot vsak mlad človek je tudi on imel svoj ideal in veliko lepih načrtov, ki jih je želel uresničiti, vendar je bilo njegovo življenje prekratko.

Ob neki priliki je rekel: »Brez čina se tudi jaz ne vrnem iz vojske!« 13. februarja je odšel v trebinjsko vojašnico za bolničarja. Samo tri tedne je nosil vojaško suknjo. Smrt je ugonobila njegovo mlado življenje, ki je bilo tako polno čustev in mladostne zagnanosti. Na njegovi zadnji poti smo ga spremljali na pokopališču v Pilštanju.

Spomin nanj bo večno živel med nami, kajti ni moč pozabiti mladega človeka, ki je v sebi nosil svetlo sonce, ki je z njegovo smrtjo za mnoge izmed nas ugasnilo.

Cvetka Strašek

SMO ZA ŠPORT?

Sindikalna športna aktivnost v podjetju ne napreduje. To je stara ugotovitev in vsi poizkusi, da bi jo poživili, so bili neuspešni. Kje so vzroki za to? O tem, da ni interesa za športno udejstvovanje v okviru podjetja, ne moremo govoriti. V sindikalni anketi v letu 1973 so se delavci jasno opredelili: »smo za šport!« Redka tekmovalnost, ki smo se jih udeležili, so pokazala, da imamo vrsto odličnih športnikov, ki so se sposobni plasirati na najvišja mesta. Naj omenim samo dvoje tekmovalcev. Letne športne igre živlcev v Ljubljani leta 1974 in letošnji agroski na Golteh. V Ljubljani smo zasedli v skupni uvrstitvi 4. mesto (šahisti so ostali neporaženi in prejeli pokal); na Golteh smo celo triumfirali in prejeli pokal. Na občinskih sindikalnih športnih igrah se povezano ne udeležujemo. Posamezne TOZD na večjih tekmovanjih redko dosega vidnejša mesta.

Že iz navedenega je mogoče zaključiti naslednje: v sindikalnem športu bi povezani v okviru podjetja lahko predstavljali mnogo več kot danes, ob dveh izpolnjenih pogojih:

1. dobra organiziranost,
2. finančna sredstva.

Organiziranost postavljamo na prvo mesto, saj je praksa pokazala, da ob dobri organiziranosti in skromnih finančnih sredstvih že lahko dosegamo vidne uspehe. Sedanja organiziranost, ko smo skrb za športno aktivnost poverili šestčlanski komisiji, se ni izkazala. Že sama organizacija treningov in tekmovanj vzame več časa, kot ga katerikoli član komisije odgovoren za svojo športno panogo poleg svojih delovnih obvez zmore. Velika disocijalnost TOZD in delovišč je tudi v povezovanju športnikov velika ovira. Druga ugotovitev pa je: organiziranje športnikov, organizacije vadb in tekmovanj za tako veliko podjetje z velikim potencialom športnikov zahteva športnega delavca — strokovnjaka.

Nestrokovni pristop in improvizacija tudi v športu nikoli ne žanjejo uspehov.

Na zadnji seji komisije za šport pri sindikalni konferenci se je rodila dobra ideja, ki ni neuresničljiva.

Ustanoviti ŠPORTNO DRUŠTVO HMEZAD in v okvir nje govih sekcij povezati vse športnike kombinata Hmezad. Ob takem potencialu, ki ga je danes številčno še težko izraziti, je pa nedvomno velik, bi se dosegla tudi zavidanja vredna kvaliteta. Športno društvo naj bi strokovno in organizacijsko vodil profesionalni športni delavec.

Ideja je dobra. Ali pa bo ostalo samo pri ideji?

Na seji izvršnega odbora sindikalne konference je tekla razprava tudi o tem. Pravega zaključka pa ni bilo. Ustavilo se je pri financiranju. Nekaj desetisočakov v tako velikem podjetju postavlja še tako dobro idejo na kocko. Kljub vsem parolam, ki postavljajo na prvo mesto skrb za človeka in dobro počutje delavca tudi izven delovnega mesta, gledamo ozko in zasledujemo le delovne in poslovne uspehe.

Želel bi, da bi to moje razmišljanje spodbudilo zlasti vodilne in sindikalne delavce v iskanju boljših rešitev na področju športa in rekreacije, kar je lahko samo v korist delavcu in podjetju.

Karl Kos

Vsem, ki so finančno in organizacijsko pripomogli k uspešnemu praznovanju občinskega praznika in ureditve kraja, se je prisrčno zahvalil predsednik krajevne skupnosti Andraž nad Polzelo Srečko Pižorn.

SESTANKI POSLOVNIH SKUPNOSTI PRI DOBRINI

V juniju so se pri SOZD DOBRINA sestale na predlog odbora za blagovni promet poslovne skupnosti za živila, tekstil, kovinske izdelke, steklo, porcelan ter keramiko, kemične izdelke in gradbeni material.

Razprava na teh sestankih je bila živahna. Saj je to telo, ki povezuje vertikalno vse udeležence proizvodnega in blagovnega procesa. Tako je potekala razprava o kapacitetah, asortimanu, nabavnih oziroma prodajnih pogojih, specializaciji kapacitet, nosilcev posameznih poslov in skupnem nastopu do dobaviteljev izven SOZD.

Na prvem sestanku so zlasti določili nosilce posameznih poslov, med katere sodijo tudi naše TOZD ME, ML, HM in NT. Določili so za živilske proizvode kondicije za trgovino na drobno.

Naša pismena ponudba za nosilca posla in višina kondicij je bila brez večjih sprememb osvojenjena.

Prostor, kjer ob velikem hmeljišču po vsakem škropljenju embalažo zažgejo in stolčejo, potem pa odpeljejo na skupno smetišče. Tako je prav in že marsikje

»Po toči ne bo hmelja, ne grozdja in ne sadja, toda dela bo še več, če hočemo imeti prihodnje leto povprečno letino. 25 let kmetujem tu, take toče pa še ne«, je dejal Anton Jelen iz Lok

Na podlagi zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Ur. list SRS, št. 13/74), skupni odbor za medsebojna razmerja Hmezad Zalec razpisuje

JAVNO LICITACIJO

enodružinske stanovanjske hiše v Migojnicah 103 — Griže
Izklicna cena za enodružinsko stanovanjsko hišo znaša 65.269,40 din (z besedo: šestdesetpettisotšestdesetdesetdevet in 49/100).

Javna licitacija bo 12. avgusta 1975 ob 9. uri v sejni sobi na upravi Hmezada Zalec, Ul. Zalskega tabora 1 (I. nadstropje).

Interesenti, ki se želijo udeležiti licitacije, morajo pred pričetkom iste položiti varščino v znesku 5 % od izklicne cene.

Z zdražiteljem se sklene kupna pogodba. Kupec je dolžan 40 % kupnine plačati najkasneje v roku 30 dni po podpisu pogodbe, ostalih 60 % kupnine pa v roku 15 let z 2 % obrestno mero v enakih letnih obrokih.

V kolikor zdražitelj v navedenem roku ne bi plačal kupnine, se bo razpisala ponovna licitacija in mora prvi zdražitelj plačati vse stroške ponovnega razpisa in nadomestiti eventualno razliko.

Prednost nakupa ima ob enakih pogojih stanovalec, za njim pa delavec podjetja.

Vse stroške v zvezi s kupno pogodbo, prenosom lastništva ter prometni davek od nepremičnin plača kupec.

Vse ostale informacije lahko interesenti dobijo na upravi Hmezada v Žalcu, soba 44/I.

Drago Kumer:

Po očeta v dolino

Bliski parajo nebo in grom stresa oblake. Dež lije kot iz ška-fa, burja pljuska množico debelih kapelj v šipe, v pešce na cesti. Včasih se blisk požene na zemljo, strela prepara drevo na ravnini.

Po cesti hiti četrtošolček, Gašparunov Lojzek izpod Strme planine. Daleč je njegov dom, dobro uro hoda. Odrasli in otroci so se poskrili v hiše, pri oknih stoje in gledajo razbesnelo nevihto, Lojzek pa hiti naprej proti domu.

Skozi temen gozd ga vodi pot. Pod drevo ne sme, tako ga učijo doma in v šoli. Nešteto krat je že prehodil to pot, vendar se mu zdi danes najdaljša. Kar naprej in naprej, ga podžiga misel. Bose noge se spotikajo ob korenine.

Do kože je premočen. Vodni curki se zlivajo za srajco, dom pa je še vedno tako daleč. Hiti, vzpenja se, utrujenosti pa ne čuti nobene.

Na pragu ga čaka mati. Zaskrbljena gleda v nebo in premočenega sina potisne v hišo.

»Zakaj nisi vedril? Še prehladil se boš!« mu govori, ko mu prinese suho obleko in mu ponuja skodelico toplega mleka.

Preobleče se, popije mleko in stopi v kuhinjo, na hišnem pragu obstane in vpraša:

»Mama, kje pa je oče?«

»V dolino je šel, saj veš, zaradi oči...«

»Brez dežnika, brez dežnega plašča?«

»Ko pa je prej sonce tako lepo sijalo...«

Sin gleda mater, mati mu vrača pogled. Oba mislita na očeta, ki je zdaj v dolini in se v dežju vrača domov; zunaj pa nevihta noče in noče pojenjati.

Lojze teče v hlev in poklada živini, nanosi vode in drva v kuhinjo. Nemiren je. Vsak čas bo noč, oče pa tako slabo vidi.

»Mama, očetu grem naproti!«

»V tem neurju?«

»Kaj pa, če bo deževalo vso noč? Očeta moram spraviti domov!«

Na materin obraz se prikra-de smehlja, roka poišče skuštrano glavo in jo privije na prsi.

»Lojzek, če te ni strah, pa pojdi!«

Vzame dežni plašč, dežnik in žepno svetilko in požene se nazaj v dolino. Mati stoji na pragu in gleda za sinom. »Tak korenjak!« reče, se ob močnem blisku prekriža in zavzdihne: »Da bi le toče ne bilo. Hmelj bi zmlatila, stolkla žito, sadje, ki letos tako lepo kaže. Ah, kmet je res ena uboga para«, pove potihoma in gre po opravkih.

V gozdu je prava noč, trda tema, da bi jo lahko s nožem rezal. Ploha sicer pojenjuje, bliski pa še naprej parajo nebo in grom še vedno doni v oblakih.

Ubogi oče! Med vojno je bil kurir. Ni še imel šestnajst let, ko je postal partizan. Pred njim se je raztreščila mina in drobci so mu ranili oči. Vsako leto mora po trikrat k zdravniku, ki pravi, da se bo očetu vid še poslabšal. Čez dan ni tako hudo. Ko pa se stori noč, ne more nikamor z dvorišča.

Kako hitro je Lojzek pritekel nazaj v dolino. Drobne oči se upirajo v temo. V hišah se prižigajo luči, nekje daleč pobliskuje žarometi hitrih avtomobilov. In še vedno ni nikogar, ki bi mu prihajal nasproti.

Kaj pa tista senca, ki se je prikazala izza ovinka?

Če Lovrenc lep dan dočaka, vsa jesen bo potlej taka. Kakor je zadnji dan avgusta, tako jesen bo — lepa ali pusta.

Ne veseli se vselej ta, ki se smeje. Predanega stvari zlato ne omami. Skromnost je lepa čednost. Zaupanje se vrača z zaupanjem. Ne pojdite z glavo skozi zid, ampak skozi življenje.

Pomika se levo in desno, tiplje v temo in se počasi poganja naprej.

»Hahoj, hahooj!« krikuje Lojzek in za hip obstane.

Tudi senca pri ovinku postoji. Kak čas je vse tiho, potem se v temo zareže hreščec glas:

»Hoj, hahooj!«

»Oče!«

»Lojzek!«

Za trenutek postojita, oddah-neta si. Oče ogrne plašč in odpre dežnik. Potem treplja sina po rami in sprašuje: »Kaj, danes nisi bil v šoli?« Sin odgovarja: »Seveda sem bil in zdaj sem spet v dolini!«

»Stopiva, da mame ne bo strah!«

Držita se za roke in hitita v breg. Sprejme ju gozd, na videz teman in grozeč, znotraj blag in mehak. Ko se bližata čistini, ko iz daljave mežika luč, obstaneta in Lojzek vpraša očeta: »Te je bilo kdaj strah, ko si bil kurir?«

Oče se zasmee in reče: »Seveda me je bilo. Gozda ne, strah me je bilo čistine. In na čistini sem jo tudi skupil. Veš, kaj mi je rekel zdravnik?«

»Kaj?«

»Da bo pri tem ostalo, da ne bom popolnoma slep. Na pregleda pa moram redno hoditi.«

Lojze bi najraje zavriskal.

Dež je ponehal, tudi bliskovi in grmenja ni več. Na nebu se prižgejo zvezde in mesec plava v nočno tišino. Najbrž bo jutri lep dan, en sončen dan za kmečko družino pod Strmo planino.

POLETNA

— Milha, zakaj ne greš nič na sonce?

— Zato, ker so me v službi dovolj očrnilli.

PREVIDNOST

— Franci, pazi v jabolku je črv!

— Zakaj bi naj jaz pazil, naj se pazi črv.

PRI OKULISTU

— Zelo kratkovidnega sina imam. Kam naj ga dam?

— Morda kakšnemu direktorju za predsednika delavske kontrole.